

Nr 115.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till statens polisskola för budgetåret 1954/55 m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under elfte huvudtiteln, punkterna 190 och 191, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1954/55 beräkna till Statens polisskola: Avlöningar och Omkostnader två förslagsanslag av 900 000 resp. 260 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 175, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 12 mars 1954, föreslagit riksdagen att *dels* godkänna av departementschefen förordade grunder för utbildning av polispersonal m. m., *dels* godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för statens polisskola, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens polisskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55, *dels* ock för budgetåret 1954/55 under elfte huvudtiteln anvisa till Statens polisskola: Avlöningar och Omkostnader två förslagsanslag av 684 000 resp. 292 000 kronor, därav 85 000 resp. 40 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen, samt till Statens polisskola: Utbildningsarvoden m. m. ett förslagsanslag av 405 000 kronor, därav 44 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Frågan om en reform av polisutbildningen och den i samband därmed stående frågan om rekrytering av polispersonal har under senare tid i olika sammanhang aktualiserats. Sålunda tillkallade dåvarande chefen för inrikesdepartementet, med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 8 oktober 1948, särskilda sakkunniga — 1948 års polisutbildningskommitté — för att företaga utredning om polispersonalens rekrytering och utbildning. Den 1 augusti 1952 avgav kommittén sitt betänkande (SOU 1952: 30) med förslag om en genomgripande omläggning av rekrytering och utbildning m. m. Betänkandet har varit föremål för ett vidlyftigt remissförfarande.

1953 års trafiksäkerhetsutredning har den 5 januari 1954 till chefen för kommunikationsdepartementet överlämnat betänkande med förslag om förstärkning av statspolisorganisationen i syfte att därigenom möjliggöra en effektivare övervakning av trafiken. I den mån dessa utökningar

påkallar förstärkning av utbildningskapaciteten vid statens polisskola behandlas de i propositionen. I detta sammanhang nämnes, att den av 1953 års riksdag efter förslag i propositionen nr 171 godkända förstärkningen av kriminalstatspolisen även ställer ökade krav på polis skolans kapacitet.

I statsrådsprotokollet (s. 5—33) lämnas en redogörelse för gällande ordning för rekrytering och utbildning samt för de av polisutbildningskommittén och trafiksäkerhetsutredningen avgivna förslagen jämte däröver avgivna yttranden. Till denna redogörelse tillåter sig utskottet att hänvisa.

Departementschefen anför i huvudsak följande.

Rekryteringen till polismannabanan sker normalt genom direkt anställning som extra polisman eller genom uppehållande av vikariat för tjänstlediga polismän, i båda fallen utan att vederbörande dessförinnan erhållit någon på polisyrket riktad utbildning eller undergått provtjänstgöring till utvärderande av hans lämplighet för detta yrke. I de större städerna är det vanligt, att de nyantagna polismännen får en viss tids praktisk utbildning och undervisning i polistjänst, innan de sätts att tjänstgöra på egen hand. Inom några län förekommer ett system med att s. k. polis aspirant efter viss prövning antages av landsfogden, som låter antagen aspirant provtjänstgöra en till två månader i något eller några polisdistrikt. Därest aspirant härvid visar sig lämplig, meddelas han härefter, i mån av tillgång, förordnande att bestrida polistjänst.

För att vinna befordran till olika befattningar inom polisväsendet fordras genomgång av konstapels-, överkonstapels-, kommissarie- eller polis chefsklassen vid statens polis skola, som består av en huvudskola i Stockholm samt avdelningsskolor i Göteborg, Malmö och Luleå. Vid huvudskolan bedrivs undervisning i samtliga nyssnämnda fyra klasser av rektor, fyra heltidsanställda lärare och ett betydande antal timlärare och föreläsare. Vid huvudskolan finnes vidare polis skolans kansli. Vid avdelningsskolorna bedrivs endast undervisning i konstapelsklassen, som uteslutande meddelas av timlärare.

1948 års polisutbildningskommitté har i anslutning till förslag om en genomgripande omläggning av polispersonalens rekrytering och utbildning uttalat, att betydande olägenheter är förenade med nuvarande ordning för rekrytering och grundläggande utbildning. Härutinnan märkes särskilt, att förordnande som polisman ofta vinnes utan föregående praktisk eller teoretisk utbildning och utan att lämpligheten som polisman prövats på ett betryggande sätt. Detta förhållande är särskilt menligt med hänsyn till att inträde i polis skolans konstapelsklass på grund av otillräcklig utbildningskapacitet vanligen dröjer mellan ett och två år från första anställning inom polisväsendet. Såsom en påtaglig olägenhet har även det förhållandet ansetts vara, att omkring hälften av eleverna i konstapelsklassen icke alls åtnjutit någon ersättning under skoltiden. De elever, som fått ersättning

från sina polisdistrikt, har i regel i gengäld fått ikläda sig återbetalnings-skyldighet, därest anställningen före viss tid upphört hos distriktet.

För att undanröja dessa olägenheter har polisutbildningskommittén i huvudsak föreslagit följande. För rekrytering av polispersonal indelas riket i rekryteringsområden. I varje sådant område, som skall bestå av länen och de fem största städerna, skall finnas en rekryteringsnämnd, bestående av landshövdingen, landsfogden (polismästaren), två kommunala representanter och en personalrepresentant. Rekryteringsnämnd skall antaga sökande till polisbanan, regelmässigt en gång om året. Utbildningen skall påbörjas med genomgång av en lägre polisaspirantkurs om 10 veckor vid polisskola. Efter utbildningstjänstgöring i 20 veckor skall högre polisaspirantkurs om 20 veckor genomgåas vid polisskola, varefter elev uppnått samma kompetens att söka ordinarie polismanstjänst, som f. n. uppnås efter genomgång av konstapelsklassen om 21 veckor. Enligt förslaget skall elev under utbildningen erhålla arvode med 10 kronor för dag jämte reseersättning och traktamente för färd till och från skola.

Departementschefen anser, att polisutbildningskommitténs förslag om rekrytering och grundläggande utbildning innebär en i många stycken tilltalande lösning av dessa frågor. Med hänsyn bl. a. till nuvarande rekryterings-svårigheter kan departementschefen dock icke nu förorda, att förslaget i denna del genomföres.

Den av departementschefen föreslagna kapacitetsökningen tager sikte på att så snart som möjligt få bort den nuvarande stora utbildningsbalansen i konstapelsklassen och nå fram till ett sådant tillstånd, att polisaspiranterna kan få tillfälle att komma in i konstapelsklassen så snart de blivit prövade tillräckligt för att ett omdöme skall kunna avges om deras lämplighet för fortsatt utbildning. Normalt anses provotiden icke behöva överstiga två månader. Tiden mellan ansökningstidens utgång och dagen för konstapelsklassens påbörjande, som f. n. är fem månader, anses även utan olägenhet kunna avkortas väsentligt; härför erfordras endast ändring i stadgan för skolan. Härutöver märkes, att propositionen nr 75/1954 förutsätter, att *samtliga* elever under genomgång av konstapelsklassen skall äga rätt till arvode om 10 kronor för dag jämte vissa reseförmåner.

Därest den ovan berörda ökningen av utbildningskapaciteten samt de föreslagna ekonomiska förmånerna till eleverna kommer till stånd, skulle i huvudsak de olägenheter, som polisutbildningskommittén ansett vara förenade med den nuvarande grundutbildningen av polispersonal, komma att undanröjas. Av betydelse i detta sammanhang är även de möjligheter till lån på förmånliga villkor från allmänna studielånefonden, som föreligger för dessa elever. Vidare bör uppmärksammas, att polisman efter genomgången polisskola kan erhålla garantilån för underlättande av planmässig amortering av utbildningsskulder.

Ifråga om olägenheterna beträffande rekryteringens anordning och tjänst-

göringen fram till inträdet i konstapelklassen erinras om att den väsentligaste anmärkningen mot nuvarande ordning för rekrytering synes vara, att den i stor utsträckning sker lokalt och därför blir ojämn i fråga om prövningen av kompetensfordringarna och lämpligheten för polisbanan. Vidare har anmärkningar riktats mot att på åtskilliga håll den nyantagne, utan annat än högst kortfattade instruktioner, på egen hand tillåtes utöva polistjänst. Det sagda gäller dock icke de stora städerna, i varje fall ej de städer, där polischefen lyder omedelbart under länsstyrelsen (f. n. de fem största städerna). I fråga om rekryteringen och den första tjänstgöringen för landet i övrigt anser departementschefen en tillfredsställande ordning kunna uppnås genom att landsfogdarna, envar för sitt län, skall ha att delta i rekryteringen av polispersonal samt verka för att förordnande att på egen hand förrätta polistjänst icke meddelas annan än den, som dessförinnan erhållit erforderlig grundläggande kännedom om polistjänst. En ordning liknande den nu angivna tillämpas i några län med gott resultat. Vid handhavandet av rekryteringsfrågor bör vederbörande för antagningen ansvarige genom förfrågningar hos olika kommunala myndigheter och enskilda förtroendemän eller andra välunderrättade och omdömesgilla personer söka bilda sig en uppfattning om sökandes allmänna lämplighet för polistjänst. Departementschefen erinrar om att en sådan skyldighet redan föreligger i fråga om undersökning av medborgerlig pålitlighet vid antagande av polispersonal genom dåvarande chefs för inrikesdepartementet ämbetsskrivelse till länsstyrelserna den 2 april 1948. För att ytterligare tillgodose de tankegångar, som ligger bakom polisutbildningskommitténs förslag om rekryteringsnämnder, anses det lämpligt, att någon representant för polispersonalen, lämpligen utsedd av länsstyrelsen, beredes tillfälle att uttala sig före antagningsärendes avgörande. Närmare reglering av rekryteringen enligt vad nu anförts föreslås få ske i anvisningar, utfärdade av chefen för inrikesdepartementet.

Polisutbildningskommittén har i fråga om den fortsatta polisutbildningen föreslagit vissa förändringar rörande kursverksamheten. Härutinnan märkes, att överkonstapelklassen (28 veckor), som nu medför kompetens till alla befälstjänster utom kommissarietjänster, föreslagits bli ersatt av två särskilda kurser, huvudkurs (24 veckor) och fortsättningskurs (5 veckor), båda kompetensgivande till olika befattningar, varvid genomgången huvudkurs skall vara villkor för inträde i fortsättningskursen. Vidare har olika speciella, icke kompetensgivande, kurser föreslagits, såsom fortbildningskurs i polistjänst (4 veckor) avsedd att anordnas vid behov för obefordrade polismän, som i tjänsten har att utföra utredningsarbete men som icke aspirerar på högre utbildning eller befordran. För de befälsutbildade polismännen har föreslagits att vid behov olika specialkurser inom viktiga områden anordnas, såsom t. ex. kurs i fotografering, kurs för brottsplatsundersökare och kurs rörande förhör med barn. Tiden för dessa kurser varierar från en till fyra veckor.

Beträffande förslaget till omläggning av överkonstapelsklassen framhåller departementschefen, att det förefaller mindre lämpligt att låta genomgång av en så kort utbildningskurs som den ifrågasatta fortsättningskursen vara avgörande för om vederbörande skall vara behörig till högre tjänst. Då härtill kommer, att några vägande anmärkningar mot överkonstapelsklassens nuvarande utformning icke framkommit, anser departementschefen, att anledning saknas att lägga om utbildningen i denna klass. — Vad däremot angår de föreslagna fortbildningskurserna för obefordrade polismän har dessa allmänt tillstyrkts. Enligt departementschefens mening torde anordnandet av dylika kurser fylla ett behov. Det erinras därom, att enligt propositionen om polispersonalens löneförhöjningar de polismän i nuvarande konstapelsgraden, som har att fullgöra enbart utredningsarbete, kommer att uppflyttas till 17 lönegraden. Med hänsyn till det utredningsarbete, varom här är fråga, t. ex. utredningar vid trafikolyckor o. d., har i propositionen icke ansetts nödvändigt att, såsom 1953 års polislöneutredning föreslagit, föreskriva genomgång av överkonstapelsklassen såsom kompetenskrav för dessa polismän. Bl. a. för denna personalkategori torde de föreslagna fortbildningskurserna kunna vara lämpliga. Genomgång av en sådan kurs bör dock icke uppställas som ett formellt kompetenskrav. Vad slutligen angår de av polisutbildningskommittén föreslagna specialkurserna för befordrade polismän torde även dessa vara av stort värde. Begränsad utbildning i vissa av de ämnen, som skulle behandlas i dessa kurser, förekommer vid statspolisen i Stockholm och statens kriminaltekniska anstalt. Det finns anledning antaga, att ur pedagogisk synpunkt utbildningen bäst skulle ombesörjas av statens polis-skola, där kvalificerad expertis står till buds. — Mot föreningen Sveriges landsfogdars förslag, att specialkurser bör förekomma även inom ordningspolisens område, har departementschefen intet att erinra.

Här avsedda fortbildnings- och specialkurser bör med hänsyn till polis-skoleväsendets f. n. ansträngda situation icke komma till stånd under budgetåret 1954/55. Det bör ankomma på styrelsen för skolan att senare, i lämpligt sammanhang, avge förslag om anordnande av sådana kurser. De ändringar i stadgan för skolan, som erfordras för att införa kurserna på skolans utbildningsprogram, torde senare få anmälas för Kungl. Maj:t. Det föreslås, att skolan jämväl i fortsättningen benämnas statens polisskola.

Beträffande utbildningsbehovet vid statens polisskola har polisutbildningskommittén i kurs motsvarande konstapelsklassen räknat med en årlig utbildning av 550 elever fördelade på 25 avdelningar. I kurs motsvarande överkonstapelsklassen har kommittén, oaktat den funnit större behov föreligga, inskränkt sig till att föreslå utbildning av 250 elever om året. För kommissarieklassen har räknats med att vissa år måste anordnas utbildning i två avdelningar. För kurs motsvarande nuvarande polischefsklassen har normalt räknats med utbildning av en avdelning om året.

Styrelsen för statens polisskola har redan i sitt yttrande över kommit-

téns förslag kritiserat beräkningarna över behovet av utbildning i kurser motsvarande konstapels- och överkonstapelsklasserna och uttalat, att man för framtiden i dessa kurser bör räkna med ett utbildningsbehov av 600 resp. 300 elever för år. I anslagsframställningen för budgetåret 1954/55 har styrelsen i avbidan på det slutliga ställningstagandet till polisutbildningskommitténs betänkande föreslagit inrättande av en fjärde avdelningsskola i Gävle, vilket beräknas medföra en ökning av kapaciteten med 50 elever i konstapelsklassen för år, varigenom sammanlagt 530 elever skulle kunna utbildas. Styrelsen anser, att undervisning i överkonstapelsklassen i likhet med innevarande budgetår bör meddelas i 12 avdelningar för drygt 300 elever. I kommissarietklassen och polischefsklassen föreslås undervisning i en resp. två avdelningar. Både i sitt nyssnämnda yttrande och i anslagsframställningen har styrelsen understrukit, att stor utbildningsbalans föreligger beträffande såväl överkonstapelsklassen som särskilt konstapelsklassen.

1953 års trafiksäkerhetsutredning har, med utgångspunkt från polisutbildningskommitténs beräkning av det årliga rekryteringsbehovet till 550 man, ansett att 970 elever borde utbildas i konstapelsklassen under budgetåret 1954/55, om utbildningsbalansen skulle kunna arbetas bort. Härvid har hänsyn icke tagits till den nyrekrytering, som föranledes av utredningens förslag om utbyggnad av ordningsstatspolisen. Under vissa av utredningen såsom osäkra betecknade antaganden, bl. a. att blockaden mot nyanställning vid polisen i Göteborg kommer att upprätthållas även under nästkommande budgetår, beräknar utredningen, att minimum i fråga om behövt antal platser i konstapelsklassen ligger mellan 670 och 720. Utredningen förordar, att för nästa budgetår undervisning skall bedrivas å 25 avdelningar med sammanlagt 690 elever. För möjliggörande härav föreslås, utöver vad polisskolestyrelsen begärt i sina petita, en utökning av avdelningarna vid filialskolan i Malmö från 4 till 6 samt inrättande av avdelningsskolor i Linköping och Örebro, envar avsedd att omfatta 2 avdelningar. Härigenom skulle en ökning av kapaciteten med 160 elevplatser i förhållande till vad skolstyrelsen förordat kunna åstadkommas. Utredningen räknar med att utbildningsprogrammet, i varje fall för de närmast följande åren, torde böra ges den omfattning, som sålunda föreslagits. Styrelsen för statens polisskola har i yttrande över förslaget helt instämt i detsamma, med uttalande av att den behövliga kapacitetsökningen icke kan vinnas annat än genom inrättandet av ytterligare avdelningsskolor.

Såsom följer av vad departementschefen anfört vid behandlingen av frågan om rekryteringen och den grundläggande utbildningen av polispersonal måste ett avarbelande av utbildningsbalansen i konstapelsklassen framstå som en av de viktigaste förutsättningarna för att komma till rätta med olägenheterna av nuvarande system för rekrytering och grundläggande utbildning. Skolväsendet måste även ges en sådan kapacitet, att

uppkomsten av ny balans förhindras. Vid bedömandet av frågan bör enligt departementschefen i första hand det årliga utbildningsbehovet bestämmas. Att med någon större säkerhet beräkna detta behov är emellertid svårt. Enligt departementschefens mening har dock polisutbildningskommittén uppskattat behovet något för lågt, och det verkliga platsbehovet i konstupelsklassen torde snarare ligga omkring det av polisskolestyrelsen beräknade.

Polisutbildningskommittén, som föreslog 25 avdelningar för beräknade 550 elever, räknade med att det ur pedagogisk synpunkt icke borde vara mer än i medeltal 22 elever i varje avdelning. För 600 elever skulle enligt denna beräkningsgrund åtgå minst 27 avdelningar. Enligt departementschefens mening torde det emellertid vara försvarligt att för 600 elever normalt räkna med 25 avdelningar ävensom att tillfälligt öka antalet elever i varje avdelning något för avarbetande av balansen. Det erinras om att medeltalet elever per avdelning i konstupelsklassen innevarande budgetår är 28. Sammanfattningsvis anser departementschefen sålunda, att undervisning i konstupelsklassen under de närmaste budgetåren bör anordnas vid 25 avdelningar för åtminstone 600 elever. För nästkommande budgetår bör i enlighet med trafiksäkerhetsutredningens förslag plats beredas för minst 690 elever. Visserligen kommer härigenom icke hela den förut angivna balansen att omedelbart kunna avarbetas. Med hänsyn till att densamma till större delen utgöres av ett uppdämt rekryteringsbehov i Stockholm och Göteborg, anses en utbildning av denna storlek godtagbar. Intill dess all balans är borta, bör klassavdelningarna ges liknande ökad storlek.

För överkonstupelsklassen bör man enligt departementschefens mening räkna med en årlig utbildningskapacitet av åtminstone 300 elever, fördelade på 12 avdelningar. För de närmaste åren räknas då med att styrelsen för skolan — även om detta ur pedagogisk synpunkt är förenat med åtskilliga olägenheter — uttager ett visst antal elever därutöver med hänsyn till det stora behov av överkonstupelsutbildade polismän, som föreligger, bl. a. med hänsyn till beslutade och föreslagna utökningar av statspolisens. Det erinras om att undervisning innevarande budgetår i överkonstupelsklassen meddelas 320 elever, fördelade på 12 avdelningar.

Beträffande utbildningsbehovet i kommissarie- och polischefsklasserna har departementschefen den uppfattningen, att utbildning i dessa klasser bör meddelas i en avdelning av varje klass för budgetår, dock att understundom dubblering av någon av klasserna behöver företagas. Så föreslås ske för budgetåret 1954/55 beträffande polischefsklassen.

Beträffande lokalbehovet för polisskoleväsendet och den i samband därmed stående frågan om decentralisering av viss del av undervisningen anföres följande.

Av departementschefen i det föregående förordat utbildningsprogram innebär, att undervisning årligen skall meddelas i 25 avdelningar i konstapelsklassen, 12 avdelningar i överkonstapelsklassen och minst en avdelning i envar av kommissarie- och polischefsklasserna. Härtill kommer undervisning vid behov i fortbildnings- och specialkurser.

Vid huvudskolan i Stockholm bör all undervisning i överkonstapelsklassen och högre klasser äga rum ävensom i specialkurserna. Härutöver bör viss del av undervisningen i såväl konstapelsklassen som fortbildningskurserna anordnas där. Bortsett från att skolans lokaler icke medger att f. n. till Stockholm förlägga flera än de 7 avdelningar, som innevarande budgetår undervisas vid denna skola, talar enligt departementschefens mening starka skäl för att icke dit vidare förlägga flera avdelningar av denna klass än som motsvarar antalet elever från Stockholm och länen närmast där omkring.

Styrelsen för statens polisskola har, såsom av det föregående framgått, uttalat, att erfarenheterna av den decentraliserade konstapelsutbildningen varit goda. Härtill kommer, att det ur kostnadssynpunkt torde göra mycket liten skillnad om decentralisering sker eller icke. Det föreslås därför, att 18 avdelningar av konstapelsklassen förläggas utanför Stockholm. 10 av dessa är redan inrättade, nämligen i Göteborg (4), Malmö (4) och Luleå (2). Beträffande förläggningen av övriga avdelningar och inrättande av ytterligare filialsolor har polisskolestyrelsen föreslagit inrättande av en sådan skola med två avdelningar i Gävle medan trafiksäkerhetsutredningen därutöver förordat att nya filialsolor med vardera två avdelningar inrättas i Linköping och Örebro samt att skolan i Malmö utökas med två avdelningar. Dessa förslag överensstämmer icke helt med polisutbildningskommitténs förslag, som innebär nya avdelningssolor i Norrköping och Sundsvall i stället för i Linköping och Örebro. I likhet med polisskolestyrelsen anser departementschefen, att någon ny skola nu icke bör inrättas i Sundsvall. Trafiksäkerhetsutredningens förslag om inrättandet av skolan i Linköping torde, liksom polisskolestyrelsens inställning till frågan, närmast få ses mot bakgrunden av att lokalfrågan tidigare syntes vara svår att lösa i Norrköping. Såsom framgått av det föregående torde de kommunala myndigheterna i Norrköping numera ha möjlighet att ställa erforderliga skollokaler till förfogande i staden, vilka dessutom torde tillhandahållas utan kostnad för statsverket. Vid detta förhållande anser departementschefen att Norrköping i stället för Linköping skall komma i fråga som förläggningssort för en ny skola. Det beräknas härvid, att i Norrköping skall komma att utbildas omkring 50 elever om året eller samma antal, som beräknats för den ifrågasatta skolan i Linköping. I övrigt förordar departementschefen trafiksäkerhetsutredningens förslag i denna fråga.

Vid avdelningssolorna bör enligt departementschefen i förekommande fall jämväl kunna anordnas fortbildningskurser för obefordrade polismän.

Vid avdelningsskolorna i Norrköping, Örebro, Gävle och Luleå torde, i likhet med vad fallet f. n. är i Luleå, regelmässigt endast böra anordnas en kurs i konstapelsklassen per läsår mot dubbla kurser vid skolorna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Konstapelsutbildning kommer härigenom att påbörjas vid polisskolorna i riket å minst tre olika tidpunkter per år. Detta anser departementschefen vara till fördel ur den förut anlagda synpunkten av att kunna nedbringa väntetiden för genomgång av konstapelsklassen.

En del av de städer, vari inrättats eller föreslagits avdelningsskolor, har åtagit sig eller ställt i utsikt att utan kostnad tillhandahålla lokaler och viss skolustrutning. För de fall åtaganden att ställa lokaler till förfogande icke kan påräknas föreslås, att på Kungl. Maj:t må ankomma att pröva de ersättningsfrågor, som kan uppkomma. Eventuella ersättningsanspråk torde kunna beräknas uppgå till mycket måttliga belopp. Därest hyresersättningar måste utgivas, torde desamma böra bestridas av statens allmänna fastighetsfond.

Beträffande polisskoleväsendets ledning och övriga personalfrågor anföres följande.

Mot förslaget att styrelsens ledamöter skall tillerkännas dagarvoden har departementschefen intet att erinra. Det anses, att arvodena bör utgå i enlighet med föreskrifterna i kommittékungörelsen. Till styrelsens förfogande bör ställas en sekreterare. Arvode till denne bör utgå med 1 800 kronor för år.

Beträffande skolchefen har dennes arbetsuppgifter med hänsyn till det väsentligt ökade platsantalet vid skolan samt till decentraliseringen av den lägre undervisningen redan undergått betydelsefulla förändringar. Detta kommer att ytterligare markeras, om de förut tillstyrkta förslagen att utöka skolan med nya avdelningar och inrätta tre nya avdelningsskolor genomföres. Departementschefen anser, att skolchefens undervisande verksamhet icke bör ges större omfattning än vad som är nödigt, för att han skall behålla kontakten med undervisningens aktuella problem. I övrigt torde han i huvudsak böra ägna sig åt de administrativa uppgifter, som är förenade med skolans skötsel, varvid särskilt nämnes den viktiga uppgiften att fortlöpande inspektera avdelningsskolorna. Med hänsyn till de sålunda förändrade arbetsuppgifterna föreslås, att befattningen placeras i lönegrad Cp 14. Tjänstebeteckningen bör även i fortsättningen vara rektor och chef för statens polisskola.

Skolans två lärare i juridiska ämnen, som nu är placerade i lönegrad Ce 31, har f. n. undervisning i tillsammans omkring 2 000 timmar per läsår, medan den sammanlagda juridiska undervisningen vid skolan i Stockholm enligt det förslag till utbildning departementschefen förut framlagt kommer att utgöra omkring 4 800 timmar för motsvarande period.

Det föreslås därför, att ytterligare en heltidslärare i juridiska ämnen anställas, varvid dessa lärare kommer att ha en undervisning av sammanlagt drygt 3 000 timmar per läsår. Härigenom kommer arvoden åt timplärare för en undervisning av omkring 1 000 timmar att inbesparas. Samtliga lärare i juridiska ämnen föreslås skola placeras i Ce 31.

Undervisningsskyldigheten för envar av skolans båda heltidsanställda lärare i ordningspolis- resp. kriminalpolistjänst, vilka båda uppbär arvoden å f. n. 17 496 kronor för år, utgör även omkring 1 000 timmar för läsår. Undervisningen vid stockholmskolan kommer vid bifall till departementschefens förslag att omfatta omkring 2 200 timmar i ordningspolistjänst och 4 000 timmar i kriminalpolistjänst. Med hänsyn till önskvärdheten av att även i dessa ämnen den mycket stora användningen av timplärare nedbringas och då härigenom endast en måttlig kostnadsökning uppkommer, föreslås, att ytterligare en lärare i ettvarrt av förevarande ämnen måtte få anställas. För att vinna en bättre anpassning till den lön vederbörande har å egen tjänst, än vad nu är fallet, och för att undvika att arvodena tid efter annan behöver omräknas, föreslås, att arvodet bestämmes så, att det kommer att utgöra ersättning för mistad lön å innehavd befattning — denna har hittills alltid varit ordinarie polismanstjänst — jämte ett särskilt tillägg å 1 800 kronor för år.

På kansliet föreslås skola finnas en förste kansliskrivare i lönegrad Ce 17, en kontorist i lönegrad Ce 13 samt tre tjänster i den för biträdespersonal gällande befordringsgången jämte en expeditionsvakt i lönegrad Ce 11. För det nuvarande laboratoriebiträdet föreslås placering i lönegrad Ce 12 såsom institutionsvaktmästare.

A v d e l n i n g s s k o l o r n a anses som tidigare böra förestås av arvodesslönade föreståndare, varvid arvode såsom hittills bör utgå med 300 kronor per avdelning. För expeditionellt biträde åt föreståndarna räknas även med oförändrad anvisning av 250 kronor per avdelning. Undervisningen vid avdelningsskolorna anses helt böra ombesörjas av timplärare såsom även nu är fallet.

Vad gäller ersättningen till timplärare anses en höjning av arvodena vara nödvändig. Det föreslås, att timarvodena höjes från f. n. högst ca 14 kronor i konstapelsklassen och 16 kronor i högre klasser till högst 15 resp. 20 kronor, dock med rätt för styrelsen att till lärare med akademisk utbildning eller däremot svarande kvalifikationer även i konstapelsklassen höja arvodet till högst sistnämnda belopp. Styrelsen föreslås även eljest undantagsvis få medge högre arvoden. Flertalet av skolans nuvarande mer än 200 timplärare tillhör nyssnämnda kategorier, medan de övriga till större delen utgöres av polisbefäl.

Vid bifall till dessa förslag beräknas kostnaderna för timpläraryrvoden till omkring 427 000 kronor. Genomföres icke förslaget om inrättande av 3 nya tjänster som heltidslärare erfordras ytterligare i runt tal 60 000 kronor.

Beträffande styrelsens förslag om en omfattande nyanskaffning av kriminalteknisk materiel och skrivmaskiner finner departementschefen behovet härav vara styrkt. Nyanskaffningen anses emellertid utan olägenhet kunna slås ut på två budgetår. För budgetåret 1954/55 anses hälften av det för ändamålet begärda beloppet böra anvisas, varför erfordras anvisning av 45 000 kronor.

Departementschefen övergår härefter till frågan om fördelningen mellan staten och polisdistrikten av vissa ersättningar, som enligt propositionen nr 75/1954 skall utgå till elever vid statens polisskola.

Med få undantag torde eleverna i konstapelsklassen komma att äga uppbära det föreslagna arvudet om 10 kronor för dag jämte resekostnadsersättning och traktamente för resor vid utbildningens början och slut. Det förutsättes nämligen, att endast i enstaka fall skall förekomma elever, som uppfyller förutsättningarna för att erhålla oavkortad lön m. m. under kursen. Vid bedömandet av frågan vem som skall bestrida kostnaderna för dessa arvoden bör enligt departementschefen bemärkas, att f. n. omkring 20 procent av eleverna före inträdet i skolan redovisar allenast tillfällig anställning inom polisväsendet. Anspråk på att något polisdistrikt skall bestrida arvodeskostnaderna för dessa elever kan därigenom icke rimligen framställas. Det torde därför få ankomma på staten att på lämpligt sätt delta i dessa kostnader. — Därest staten skulle svara för arvodena för dessa elever och polisdistrikten för arvoden till övriga elever, kunde enligt departementschefen befaras, att polisdistriktens intresse av att inrätta rekryteringsbefattningar skulle motverkas. Sådana rekryteringsbefattningar finns på många håll, särskilt i de större polisdistrikten. Det skulle dessutom innebära en obillig börda för små polisdistrikt med ett fåtal tjänster. För att undanröja bl. a. dessa olägenheter föreslås att staten svarar för arvodena till *samtliga* elever samt att vissa polisdistrikt på lämpligt sätt får delta i kostnaderna. De polisdistrikt, som bör delta i kostnaderna, är enligt departementschefens uppfattning de distrikt, som icke är berättigade till allmänt statsbidrag jämlikt 15 § 2 mom. lagen om polisväsendet i riket (polislagen), d. v. s. regelmässigt alla städer med en folkmängd överstigande 10 000. Deltagandet i de sammanlagda arvodeskostnaderna anses böra ske i enlighet med förhållandet mellan dessa polisdistrikts polispersonal för eget behov — d. v. s. bortsett från statspolisen — och hela rikets polispersonal. En norm sådan som nu angivits kommer givetvis att bli schematisk. I stort sett anses den dock bli rättvis de olika deltagande polisdistrikten emellan. Den kommer sannolikt i regel icke att innebära några större kostnadsökningar för dessa distrikt, utan fastmera i vissa fall besparingar, då flera polisdistrikt, särskilt större städer, betalar lön till polismännen under utbildningstiden. Detta torde däremot mera sällan vara fallet i de statsbidragsberättigade polisdistrikten. Att departementschefen

anser sig böra undantaga dessa distrikt från att deltaga i kostnaderna har jämväl sin grund i att de belopp, som skulle komma i fråga för dem, i många fall skulle bli tämligen obetydliga.

En särskild fördel med det nu föreslagna systemet för bestridandet av arvodeskostnaderna är, att statspolisstädernas utbildningskostnader för den del av dessa städers polispersonal, som utgöres av statspolis, kommer att falla på staten. Starkt missnöje råder sedan länge bland de städer, som är skyldiga att tillhandahålla statspolis, med att bidrag icke lämnas till utbildningskostnaderna. Departementschefen finner kritiken i viss mån berättigad och har därför ansett lämpligt att nu söka undanröja anledningen till missnöjet samtidigt som nuvarande frivilliga bidragsgivning genom det föreslagna statliga avlöningsreglementet avlöses av tvingande ersättningsregler. Det erinras om att statspolisen genom vid 1953 års riksdag beslutad och nu föreslagen utökning kommer att utgöra en betydande del av rikets och framför allt statspolisstädernas polisstyrka. I t. ex. Luleå är statspolisavdelningen redan större än stadens för eget behov avsedda polisstyrka.

Med hänsyn till att förslaget om åläggande för vissa polisdistrikt att deltaga i utbildningskostnaderna innebär nya skyldigheter för dessa polisdistrikt, kommer departementschefen att särskilt anmäla förslag om härav föranledd ändring i polislagen.

Resekostnadsersättning och traktamente för resor vid utbildningens början och slut, som kan uppskattas till ca 30 000 kronor om året, föreslås helt skola bestridas av staten.

Kungl. Maj:t föreslås få meddela de särskilda bestämmelser rörande utbetalning av arvode m. m., som föranledes av att elev, som innehar minst 36 anställningsmånader vid polisväsendet, skall vara berättigad till oavkortad lön m. m. under kursen ävensom av det i berörda proposition nr 75 övergångsvis framlagda förslaget om valfrihet under vissa förutsättningar för elev i konstapelsklassen att i stället för arvode åtnjuta vissa andra förmåner.

Med det beräknade utbildningsbehovet för budgetåret 1954/55 av 690 elever i konstapelsklassen skulle de föreslagna arvodena under kursens 147 dagar uppgå till i runt tal 1 010 000 kronor. Av rikets till omkring 8 500 man beräknade polispersonal beräknas 8 procent belöpa på statspolisen, 29 procent på de enligt 15 § 2 mom. polislagen statsbidragsberättigade polisdistrikten samt återstående 63 procent på de icke statsbidragsberättigade polisdistrikten. Härav skulle följja, att sistnämnda polisdistrikt skulle ha att till staten inbetala 63 procent av de sammanlagda arvodeskostnaderna, vilket i runt tal skulle utgöra 635 000 kronor. Å staten torde sålunda komma att falla omkring 375 000 kronor.

De administrativa bestämmelser, som erfordras rörande tillämpningen av vad nu föreslagits, kommer departementschefen att anmäla särskilt till Kungl. Maj:t.

De utgifter, som föränledes av vad nu förordats anses böra upptagas under ett särskilt anslag benämnt Statens polisskola: Utbildningsarvoden m. m. och ges förslagsanslags natur. Anslaget beräknas för budgetåret 1954/55 till 405 000 kronor, varvid förutsättes att ovan omnämnda ersättningar från polisdistrikten tages till uppbörd under anslaget.

De polismän, som uttages till deltagande i andra kurser vid statens polisskola än konstapelsklassen, torde regelmässigt ha mer än 36 anställningsmånader vid polisväsendet, i följd varav de enligt förslaget till statligt avlöningsreglemente för polispersonalen kommer att vara berättigade till oavkortad lön och traktamente under kurstiden samt resekostnadsersättning och traktamente för färd till och från kurs. De kostnader, som härigenom kommer att uppstå, kan för genomgång av överkonstapels- och kommissarieklassen beräknas till omkring 8 500 kronor resp. 5 100 kronor per elev.

Polisdistrikten utbetalar f. n. i stor utsträckning lön, helt eller delvis, till personal, som bevisar förevarande kurser vid polisskolan. Åtagandet, som är fullt frivilligt, kombineras regelmässigt med återbetalningsskyldighet, därest vederbörande polisman före viss tid, vanligen 5 år, lämnar sin anställning i polisdistriktet. Traktamente under kurstiden eller reseförmåner utgår vanligen icke.

De förmåner under kurstiden, vilka enligt förslaget till avlöningsreglemente skall utgå till ifrågavarande polispersonal, innebär en avsevärd förbättring gentemot vad f. n. gäller. I princip anser departementschefen, att det bör ankomma på polisdistrikten att bestrida kostnaderna härför. Beträffande de polisdistrikt, där befälstjänster vanligen icke finns inrättade, kan emellertid ifrågasättas, om icke statsverket skäligen bör lämna ett väsentligt bidrag till ifrågavarande kostnader. Dessa polisdistrikt har nämligen icke i och för sig något intresse av att personalen genomgår befälsutbildning vid polisskolan, varjämte man får räkna med att personalens syfte med att förskaffa sig utbildningen är att därigenom förvärva kompetens för att söka högre tjänst i annat polisdistrikt. Genom att återbetalningsskyldighet för under kurstid uppburna förmåner jämlikt grunderna för det föreslagna avlöningsreglementet icke kommer att tillåtas, bortfaller möjligheten för polisdistrikten att efter genomgången kurs hålla kvar personalen genom att föreskriva sådan återbetalningsskyldighet. De polisdistrikt, som närmast åsyftas, är de, som jämlikt 15 § 2 mom. polislagen är berättigade till allmänt statsbidrag om 50 procent för avlöning till ordinarie polismän, d. v. s. landskommuner samt regelmässigt städer och köpingar med en folkmängd understigande 5 000 invånare. I dessa polisdistrikt utgår visserligen 50 procents statsbidrag även å avlöning, som utbetalas till ordinarie befattningshavare under tjänstledighet för deltagande i förevarande kurser. Detta bidrag anses emellertid icke vara till fyllest. Det

föreslås därför, att statsbidraget för avlöningskostnaderna till polismän i dessa distrikt, som genomgår överkonstapels- eller kommissarietklassen i polis-skolan, måtte höjas till 90 procent samt att samma bidrag måtte utgå å traktamentet under kurs samt å reseförmånerna i samband härmed. Vad nu sagts anses böra gälla varje polisdistrikt, vari helt eller delvis ingår kommun, som är berättigad till allmänt statsbidrag med 50 procent jämlikt 15 § 2 mom. polislagen.

Antalet elever från förevarande polisdistrikt kan i medeltal för år uppskattas till 50. Statens merkostnader i statsbidrag beräknas till i runt tal 5 000 kronor per elev. Sammanlagt skulle alltså förslaget tarva en ökad medelsanvisning av 250 000 kronor, som anses böra belasta anslaget Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m. Bidragen enligt detta anslag utgår kalenderårsvis i efterskott. För budgetåret 1954/55 kommer bl. a. av detta skäl mindre än hälften av den beräknade kostnaden att belasta anslaget. Någon uppräknig av den i statsverkspropositionen föreslagna medelsanvisningen å anslaget anses icke vara erforderlig.

De statsbidrag, som nu angivits, hör enligt departementschefen utgå vid all tjänstledighet för beivstande av undervisning vid polis-skolan, som icke avser deltagande i undervisning i konstapelsklassen, sålunda även vid deltagande i fortbildnings- och specialkurser. Då sådana kurser icke kommer att anordnas under budgetåret 1954/55, har några kostnader härför icke beräknats.

De administrativa föreskrifter, som föranledes av vad nu föreslagits, föreslås få anmälas i särskild ordning för Kungl. Maj:t.

Av skäl, som angivits vid behandlingen av frågan om fördelningen av kostnaderna för utbildningsarvodena för eleverna i konstapelsklassen, finner departementschefen det angeläget, att statspolisstädernas kostnader för utbildning i övrigt vid statens polis-skola av den del av dessa städers polispersonal, som utgöres av statspolis, i fortsättningen i princip skall bestridas av statsverket. En lämplig beräkningsgrund för statens deltagande i dessa kostnader anses vara att låta statspolisstads sammanlagda kostnader för förevarande utbildning slutligt bäras av staten i enlighet med förhållandet mellan antalet befälstjänster vid statspolisen i staden och hela antalet befälstjänster i staden.

Antalet befälstjänster vid statspolisen kan beräknas utgöra omkring 18 procent av hela antalet befälstjänster i statspolisstädernas poliskårer. Antalet elever i överkonstapels- och kommissarietklasserna från statspolisstäderna kan uppskattas till 165 per läsår. Dessa städers kostnader för löner, traktamenten och reseförmåner för angivet antal elever kan beräknas till ca 1 330 000 kronor. 18 procent härav, eller ca 240 000 kronor, skulle alltså utgöra den på staten fallande delen, som bör belasta anslaget Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten. För budgetåret 1954/55 sy-

nes med hänsyn till statsbidragsbestämmelsernas utformning icke hela den beräknade kostnaden komma att belasta anslaget. Någon uppräknings av anslaget anses icke vara erforderlig.

Statens deltagande i statspolisstädernas utbildningskostnader bör icke endast avse kostnader för utbildning i överkonstapels- och kommissarieklasserna utan även kostnader för deltagande i föreslagna specialkurser; fortbildningskurser torde icke vara erforderliga för statspolisens verksamhet och kan därför här lämnas åsido. Då specialkurser icke kommer att anordnas under budgetåret 1954/55, har några kostnader härför icke beräknats.

De ändringar i kungörelsen den 24 november 1932 (nr 532) angående statsbidrag till polisväsendet, som föranledes av vad nu föreslagits, föreslås få anmälas till Kungl. Maj:t i särskild ordning.

Departementschefen övergår härefter till att behandla anslagsbehovet till statens polisskola för budgetåret 1954/55.

Vad först angår avlöningsstaten beräknas anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän på följande sätt. Vid skolan skall finnas en rektor i lönegrad Cp 14. Kostnaden härför upptages till 20 700 (+ 1 700) kronor.

Under posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t beräknas för arvoden åt ledamöter och suppleanter i polisskolans styrelse 1 500 kronor. Arvode till sekreterare i skolstyrelsen upptages till 1 800 kronor. Arvodena till föreståndarna för avdelningsskolorna i Norrköping, Malmö, Göteborg, Örebro, Gävle och Luleå uppskattas till sammanlagt 5 400 kronor. Årsarvoden till fyra heltidsanställda lärare i polisiära ämnen beräknas uppgå till 73 700 kronor. För ersättningar till timplärare erfordras 427 000 kronor. Ersättningar till författare av läroböcker för polisskolans behov upptages oförändrat till 3 000 kronor. Anslagsposten kommer alltså att uppgå till 513 000 (+ 198 000) kronor.

Anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal beräknas på följande sätt. Vid skolan skall finnas tre lärare i juridiska ämnen i lönegrad Ce 31, en förste kansliskrivare i Ce 17, en kontorist i Ce 13, en institutionsvaktmästare i Ce 12, en expeditivakt i Ce 11 samt tre skrivbiträden i den för sådan personal gällande befordringsgången. Kostnaden för avlöning av dessa tjänstemän uppgår till 87 000 kronor. Kostnaden för expeditionellt biträde vid avdelningsskolorna upptages till 4 500 kronor. Härutöver erfordras medel för arvoden till vissa materieluppbördsmän samt för övertids- och vikariatsersättningar med tillhoppa 1 600 kronor. Posten föreslås sålunda uppförd med 93 100 (+ 24 100) kronor.

För rörligt tillägg beräknas 57 200 (+ 12 200) kronor.

Anslaget bestämmes alltså till 684 000 (+ 236 000) kronor.

Vad härefter avser omkostnadsstaten beräknas för sjukvård det med hänsyn till den utökade personalen något förhöjda beloppet 1 000 (+ 500) kronor. Reseersättningarna uppräknas till 6 000 (+ 3 500) kronor. För expenser beräknas 33 500 (+ 10 000) kronor. Eventuella kostnader för hyresersättningar anses böra bestridas av statens allmänna fastighetsfond. Beträffande anslagsposten för övriga utgifter har, såsom framgått av det föregående, förordats nyanskaffning av kriminalteknisk materiel och skrivmaskiner för 45 000 kronor. I övrigt föreslås posten, som för budgetåret 1953/54 uppgår till 159 500 kronor, uppräknad med hänsyn till den utökade kursverksamheten. Denna föranleder ökade kostnader för läroböcker och annan undervisningsmateriel, studiebesök, utbildning i vapnens bruk och stridstaktik m. m. med tillhoppa 34 500 kronor. För anskaffande av möbler till vissa av de föreslagna avdelningsskolorna upptages 12 500 kronor. Anslagsposten i dess helhet beräknas till 251 500 (+ 92 000) kronor.

Anslaget bestämmes alltså till 292 000 (+106 000) kronor.

Beträffande anslaget för utbildningsarvoden m. m. upptages detta i enlighet med vad i det föregående beräknats till 405 000 kronor. Anslaget är nytt.

Viss del av kostnaderna för statens polisskolas avlönings- och omkostnadsanslag samt anslaget till utbildningsarvoden m. m. anses böra avräknas mot automobilskattemedlen. Med hänvisning till vad härom anförts i den på hemställan av chefen för finansdepartementet framlagda propositionen nr 112/1954 föreslås å dessa anslag av automobilskattemedel skola avräknas 85 000, 40 000 resp. 44 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Falk* (I: 512) och den andra inom andra kammaren av herr *Andersson* i Linköping (II: 660), i vilka hemställts att riksdagen ville besluta att en avdelning av statens polisskola förläggas till Linköping,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Anderberg m. fl.* (I: 513) och den andra inom andra kammaren av herr *Nilsson* i Göingegården *m. fl.* (II: 661), i vilka hemställts att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 175 måtte besluta, att staten helt skall svara för lön m. m. till de polismän, som uttages till deltagande i andra kurser vid statens polisskola än konstapelklassen och som kommer från polisdistrikt, berättigade till allmänt statsbidrag med 50 procent för avlöning till ordinarie polismän,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Larsson* i Stockholm väckt motion (II: 665), vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av Kungl.

Maj:ts proposition nr 175 måtte besluta dels att till Statens polisskola: Omkostnader för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 337 000 kronor, därav 40 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen, dels ock att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte upp- taga frågan om lokalfrågan vid polisskolorna till vederbörlig prövning.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, hän- visas till motionerna II: 660, I: 513 samt II: 665.

Utskottet.

Såsom framgår av den föreliggande propositionen har 1948 års polisut- bildningskommitté uttalat, att betydande olägenheter är förenade med nu- varande ordning för rekrytering och grundläggande utbildning av polisper- sonalen. Förslagen i propositionen åsyftar i första hand att undanröja dessa olägenheter.

Departementschefen förutsätter en betydande *ökning av polisskoleväsen- dets kapacitet* och föreslår i sådant hänseende att undervisning i konsta- pelsklassen under de närmaste budgetåren skall anordnas vid 25 avdel- ningar för åtminstone 600 elever, vilket antal för budgetåret 1954/55 före- slås ökat till 690 elever. För överkonstapelsklassen räknas med en årlig utbildningskapacitet av åtminstone 300 elever, fördelade på 12 avdelningar; även i detta fall räknas med en tillfällig ökning av elevantalet under de närmaste åren. Utbildning i kommissarie- och polischefsklasserna anses böra meddelas i en avdelning av varje klass för budgetår, dock att dubble- ring av endera klassen bör få företagas vid behov. Härutöver föreslås att fortbildnings- och specialkurser skall anordnas, dock inte under nästa budgetår. Vad departementschefen härutinnan anfört föranleder inte annat uttalande från utskottets sida än att utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t fortlöpande följer det årliga utbildningsbehovet och, om väsentliga förskjut- ningar i detta behov framdeles kan konstateras, underställer riksdagen härav påkallade förslag.

I fråga om *rekryterings anordning och den första polistjänstgöringen* innebär departementschefens förslag att landsfogdarna, envar för sitt län, skall ha att delta i rekryteringen av polispersonal samt verka för att för- ordnande att på egen hand förrätta polistjänst inte meddelas annan än den, som dessförinnan erhållit grundläggande kännedom om polistjänst. Vidare finner departementschefen lämpligt, att någon representant för polisper- sonalen, lämpligen utsedd av länsstyrelsen, beredes tillfälle att uttala sig före antagningsärendets avgörande. Utskottet tillstyrker departementsche- fens förslag i denna del, dock med den jämkningen att länsstyrelserna med hänsyn till sin ofta omvittrade stora arbetsbörda icke synes böra betungas med att utse personalrepresentant. Sådant representant bör i stället kunna förordnas av landsfogden efter förslag av vederbörande centrala personal- organisation.

Vad angår *lokalbehovet för polisskoleväsendet* anför departementschefen att huvudskolans lokaler inte medger att f. n. till Stockholm förlägga flera än de 7 avdelningar av konstapelsklassen, som innevarande budgetår undervisas vid denna skola. Härjämte föreslår departementschefen, att på Kungl. Maj:t skall få ankomma att pröva de ersättningsfrågor för tillhandahållna lokaler och viss skolutrustning, som kan uppkomma. I motionen II: 665 föreslås, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte upptaga frågan om lokalfrågan vid polisskolorna till vederbörlig prövning. Då utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t ägnar lokalfrågorna erforderlig uppmärksamhet, så att icke utbildningens omfattning eller kvalitet äventyras genom brister i detta avseende, är utskottet icke berett att tillstyrka en skrivelse av i motionen angivet innehåll.

Kungl. Maj:ts förslag i fråga om *decentralisering av viss del av undervisningen* innebär, att nya filialsolor med vardera två avdelningar av konstapelsklassen skall inrättas i Norrköping, Örebro och Gävle samt att skolan i Malmö skall utökas med två avdelningar. Vid avdelningsskolorna bör jämnväl kunna anordnas fortbildningskurser. I motionerna I: 512 och II: 660 har yrkats att riksdagen ville besluta att den föreslagna avdelningsskolan i Norrköping i stället skall förläggas till Linköping.

Utskottet, som inhämtat närmare uppgifter i ärendet, finner skälen för en förläggning till Linköping väga tyngre än skälen för en förläggning till Norrköping. Då utredningen rörande de med de olika alternativen förenade kostnaderna m. m. icke är tillräckligt fullständig för att tillåta ett definitivt ståndpunktstagande, förordar utskottet likväl att riksdagen i anledning av motionerna i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t, med beaktande av vad utskottet anfört, tager denna fråga under förnyat övervägande.

Departementschefen föreslår *nyanskaffning av kriminalteknisk materiel och skrivmaskiner* för tillhoppa 90 000 kronor, men anser att nyanskaffningen utan olägenhet kan slås ut på två budgetår, varför medelsanvisningen för budgetåret 1954/55 anges till 45 000 kronor. I motionen II: 665 uttalas att anslaget i dess helhet bör utgå under nästa budgetår och yrkas därför en uppräknning av det av departementschefen beräknade anslaget till polisskolans omkostnader — 292 000 kronor — till 337 000 kronor, därav 40 000 kronor att avräknas mot automobilskattebidragen. Då departementschefens förslag medger en väsentlig förbättring av polisskolans utrustning, avstyrker utskottet detta yrkande i motionen.

Beträffande *fördelningen mellan staten och polisdistrikten av ersättningar till elever vid statens polisskola* innebär departementschefens förslag, såvitt angår elever i konstapelsklassen, att staten skall svara för arvoden till samtliga elever, men att de polisdistrikt, som icke är berättigade till allmänt statsbidrag jämlikt 15 § 2 mom. lagen om polisväsendet i riket, skall deltaga i de sammanlagda arvodeskostnaderna enligt förhållandet mellan dessa polisdistrikts polispersonal för eget behov — d. v. s. bortsett från statspoli-

sen — och hela rikets polispersonal. Utskottet, som inhämtat att första lagutskottet avser att tillstyrka i propositionen nr 177 framlagt förslag om härav föranledd ändring i polislagen, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag i förevarande fråga.

I fråga om polismän, som uttages till deltagande i andra kurser vid statens polisskola än konstapelsklassen, uttalar departementschefen, att det i princip bör ankomma på polisdistrikten att bestrida kostnaderna för deltagandet. Beträffande polisdistrikt, vari helt eller delvis ingår kommun, som är berättigad till allmänt statsbidrag med 50 procent jämlikt 15 § 2 mom. polislagen, föreslås dock att statsbidraget till avlöningskostnader samt traktamenten och resekostnader för deltagande i överkonstapels- eller kommissarieklassen skall höjas till 90 procent. I motionerna I: 513 och II: 661 har yrkats att riksdagen måtte besluta, att staten helt skall svara för lön m. m. till de polismän, som uttages till deltagande i andra kurser vid statens polisskola än konstapelsklassen och som kommer från polisdistrikt, berättigade till allmänt statsbidrag med 50 procent för avlöning till ordinarie polismän. Enligt av utskottet inhämtade uppgifter kan ett bifall till ifrågakvarande motioner beräknas medföra en årlig merkostnad för staten av i runt tal 43 000 kronor. Med hänsyn till statsbidragsbestämmelsernas utformning är någon uppräknig av vederbörande anslag icke erforderlig för budgetåret 1954/55.

För egen del finner utskottet att ett bifall till motionerna skulle medföra en väsentlig förenkling av statsbidragsgivningen på förevarande område. Med hänsyn härtill samt till den förhållandevis obetydliga merkostnaden för staten och de skäl, som anförts i motionerna, har utskottet funnit sig böra tillstyrka ifrågakvarande motionsyrkande.

Vad departementschefen *i övrigt* anført och föreslagit i förevarande sammanhang har icke givit utskottet anledning till erinran.

På grund härav och då anslagsberäkningarna synes kunna godtagas hemställer utskottet,

I. att motionen II: 665, i vad den avser lokalfrågan vid polisskolorna, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

II. att riksdagen må

1) beträffande decentralisering av viss del av undervisningen vid statens polisskola i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 512 och II: 660 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anført;

2) beträffande fördelningen mellan staten och polisdistrikten av ersättningar till elever vid statens polisskola i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 513 och II: 661 godkänna vad utskottet ovan anført;

3) beträffande grunder för utbildning av polispersonal m. m., såvitt de icke berörts under 1) och 2), godkänna vad

departementschefen anført i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 12 mars 1954;

4) godkänna följande personalförteckning för statens polisskola:

Tjänstemän å ordinarie stat:

Befattning	Lönegrad
1 rektor	Cp 14
2 kontorsbiträden	Ca 8

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25:

3 lärare (i juridiska ämnen) ..... Ce 31;

5) godkänna följande avlöningsstat för statens polis-skola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	20 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	513 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	93 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	57 200

Summa kronor 684 000;

6) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 665, till den del den icke berörts under I, för budgetåret 1954/55 under elfte huvudtiteln anvisa

a) till *Statens polisskola: Avlöningar* ett förslagsanslag av 684 000 kronor, därav 85 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen;

b) till *Statens polisskola: Omkostnader* ett förslagsanslag av 292 000 kronor, därav 40 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen;

c) till *Statens polisskola: Utbildningsarvoden m. m.* ett förslagsanslag av 405 000 kronor, därav 44 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Stockholm den 7 maj 1954.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Närvarande: se under utlåtandet nr 116.

Reservation

av herrar Ward och Rubbestad.